

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/23/2023
Identifikačné číslo spisu:	8618010151
Dátum vydania rozhodnutia:	21.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8618010151.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemanča na neverejnom zasadnutí konanom 21. júna 2023 v Bratislave, v trestnej veci obvineného H. Ž.S., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvineného H. Ž. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 10To/4/2020, z 24. júna 2020 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného H. Ž. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Svidník, sp. zn. 9T/63/2018, z 27. novembra 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 10To/4/2020, z 24. júna 2020 bol obvinený H. Ž. uznaný za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na skutkovom základe, že:

„od presne nezisteného dňa v mesiaci apríl roku 2017 až do 30.10.2017, v rodinnom dome č. XX v obci P., okres R. spravidla pod vplyvom alkoholických nápojov, opakovane a v nepravidelných intervaloch svoju bývalú manželku G. Ž. ponížoval, vulgárne jej nadával a fyzicky ju napádal, v dôsledku čoho niekoľkokrát utiekla z domu, pretože sa bála, že jej ublíži a bude jej nadávať, pričom dňa 23.10.2017, keď chcela utiecť z domu, z obavy o svoj život a zdravie, ju pri dome na chodníku chytil a stiahol do domu, kde ju na chodbe v rodinnom dome fyzicky napadol, a to tak, že ju nižšou intenzitou dvakrát udrel otvorenou dlaňou po tvári, čo si však nevyžiadalo lekárske ošetrenie“.

Za to bol obvinenému H. Ž. uložený podľa § 208 ods. 1 Trestného zákona za použitia § 38 ods. 4, § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 8 mesiacov nepodmienečne. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona ho na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Obvinený H. Ž., podal proti rozsudku Krajského súdu v Prešove dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V dovolaní uviedol:

„Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je naplnený tým, že ani OČTK ani súdy si nevšimli, že vykonané dôkazy - znalecké posudky č. 37/2018 (v spise na č. l. 173), resp. 38/2018 (v spise na č. l. 147) vyhotovené MUDr. Kornéliou Fabišíkovou sú nezákonné. Je nevysvetliteľné, nereálne a neobhájiteľné, aby človek vo svojej prirodzenosti dokázal za tak krátky čas - ako to bolo v tomto prípade - vyhotoviť znalecké posudky odborne so všetkou starostlivosťou. Znalecké posudky č. 37/2018, resp. 38/2018 vyhotovené MUDr. Kornéliou Fabišíkovou boli vypracované v jeden deň 18.2.2018. Ešte len dňa 22.1.2018 bola prijatá znalkyňa na vypracovanie znaleckých posudkov. Za 29 dní od vydania uznesenia vyšetrovateľa o pribratí znalkyne vyhotovila znalecké posudky. Pričom je potrebné zdôrazniť, že znalkyňa za 49 dní (od 1.1.2018 do 18.2.2018) vyhotovila až 38 znaleckých posudkov. Nemožno ani opomenúť to, že znalkyňa vedie ambulanciu, stará sa o rodinu, teda vedie aj vlastný rodinný a pracovný život. A preto za tak krátky čas nemohla vyhotoviť tieto posudky so všetkou odbornou starostlivosťou. Možno tým len potvrdiť, že znalecké posudky č. 37/2018, resp. č. 38/2018 plnili v trestnom konaní len štatistickú funkciu a boli iba formálnym prostriedkom pre postup v prípravnom konaní a následne v konaní pred súdom. Túto skutočnosť si v prvom rade mali ustriehnuť OČTK a najmä prokuratúra, ktorá vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonnosti vyšetrovateľa v prípravnom konaní. Jej úlohu nemá suplovať/nahrádzať obvinený, resp. obžalovaný v tom ktorom štádiu trestného konania. Obhajca má obhajovať práva obvineného, ale OČTK spolu so súdom musia postupovať zákonne.

Chcem uviesť, že som bol odsúdený na základe tvrdenia bývalej manželky. Aj znalkyňa z odboru psychológia sa vyjadrila, že vychádza len z toho, čo uvádza poškodená. No nikde nie je uvedené, ako som sa o poškodenú, o deti a celý chod domácnosti staral a zabezpečoval všetko ja. Súd videl v mojom prípade len samé priťažujúce okolnosti, no žiadne poľahčujúce, napriek mojej starostlivosti, zabezpečenia chodu rodiny a domácnosti, a prakticky záchrana života poškodenej, ktorá bola chorá. Podal som aj návrhy na obnovu konania, kde by sa vysvetlili určité veci, no okresný aj krajský súd mi návrhy zamietol. Od augusta 2020 sa snažím o dokázanie mojej nevinu všetkými možnými opravnými prostriedkami.

Navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky moje dovolanie uznal za dôvodné, zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 10To/4/2020-349, z 24.6.2020 ako aj rozsudok Okresného súdu Svidník pod sp. zn. 9T/63/2018-3030, z 27.11.2020 a vrátil vec súdu na opätovné prejednanie“.

V doplnení dovolania uviedol v podstate nasledovné:

„Na svoju obranu chcem dodať, že mi nebola jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná forma a intenzita konania a zlé nakladanie, ktoré by bolo možné považovať za týranie. Súd ma odsúdil na základe tvrdenia bývalej manželky. Chcem spochybniť znalkyňu z odboru psychológia. Na hlavnom pojednávaní sa vyjadrila, že vychádza len z toho, čo tvrdí poškodená. Chcem uviesť, že som bol odsúdený na základe tvrdenia bývalej manželky. Že aj znalkyňa z odboru psychológia sa vyjadrila, že vychádza len z toho, čo uvádza poškodená. No nikde nie je uvedené, ako som sa o poškodenú, o deti a celý chod domácnosti staral a zabezpečoval všetko ja.

Ako tak porovnávam napísané dôvody dovolania, znova sa len opakujem s predchádzajúcim podaným dovolaním.

Podal som aj návrh na obnovu konania, kde by sa vysvetlili určité veci, no okresný súd mi návrh zamietol. Strácam sa v objektivite a subjektivite rozhodovacej činnosti našich súdov. Existuje právnosť v tomto štáte? Bol som okradnutý o dom, v ktorom mám doživotnú ťarchu, osobné veci a mnoho ďalšieho, ako aj bola poškodená moja osoba ohováraním. Preto žiadam vážený súd o ľudské zváženie celého prípadu a nie arogantné, kancelárske od stola“.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal splnenie procesných podmienok pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom ustanoveného obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku] v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), pričom zároveň obsahuje náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku a dospel k záveru, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania.

Obvinený v dovolaní namieta nezákonnosť znaleckých posudkov č. 37/2018 a č. 38/2018 znalkyne MUDr. Kornélie Fabišikovej, pretože „boli vypracované len za 29 dní, čo je krátka doba na to, aby boli vyhotovené so všetkou odbornou starostlivosťou“.

K takémuto argumentu obvineného najvyšší súd poznamenáva, že ide o okolnosť, ktorá bola obvinenému známa už v prípravnom konaní a nenamietal ju pred okresným súdom, nenamietal ju ani v konaní pred krajským súdom a dokonca ani v už predchádzajúcom dovolaní.

Podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku „Dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Podnet podľa odseku 3 nemožno použiť na podanie dovolania, ak ho podala osoba uvedená v § 369 ods. 2 alebo 5, namietaná okolnosť bola tejto osobe známa už v pôvodnom konaní a nebola namietaná najneskôr v konaní pred odvolacím súdom“.

R 11/2016

I. Ustanovenie Čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava) limituje uplatnenie ohrozených alebo porušených subjektívnych práv v konaní pred štátnymi orgánmi postupom týchto orgánov ustanoveným zákonom, z čoho vyplývajú aj obmedzenia ustanovené zákonom (lehota alebo iná podmienka na uplatnenie práva). Nezáleží na tom, či ide o právo vyplývajúce aj priamo z ústavy alebo „len“ zo zákona.

II. Ak Trestný poriadok ustanovuje pre uplatnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a) až g) Trestného poriadku podmienku námietky dovolateľovi známej okolnosti, ktorá uplatnený dovolací dôvod zakladá, už v predchádzajúcom (najneskôr odvolacom) konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku), nie je možné bez takého postupu dotknutý dôvod dovolania úspešne použiť a dovolací súd v takom prípade dovolanie vždy odmietne ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

S ohľadom na vyššie uvedené, pokiaľ dovolateľ prvýkrát až v dovolaní namieta okolnosť, (objektívne) skôr zistiteľnú z obsahu spisového materiálu, prípadne samotného priebehu pojednávania / zasadnutia, zákonná podmienka uvedená v prvej vete § 371 ods. 4 Trestného poriadku nie je u neho splnená.

Rovnako neprichádza do úvahy ani „obídenie“ tejto podmienky, s odkazom na to, že v súlade s § 317 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku mal na v dovolaní namietanú okolnosť (prvýkrát až v podanom dovolaní vytýkanú chybu) ex offio prihliadnuť už samotný odvolací súd.

Vzhľadom na vyššie citovaný § 371 ods. 4 Trestného poriadku nemôže obvinený až v dovolaní (dokonca už druhom) účinne podať dovolanie pre okolnosť, ktorá mu bola známa v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. Preto je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania a najvyšší súd nemá inú možnosť len dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

+ + +

Nad rámec nevyhnutného najvyšší súd dodáva, že ak by argument obvineného o nezákonnosti znaleckých posudkov bolo možné brať do úvahy ako vecný, išlo by o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a nie podľa písm. c) označeného zákonného ustanovenia, pretože obvinený namieta zákonnosť získania a vykonania znaleckých posudkov.

Dovolací súd nemôže posudzovať kvalitu znaleckého posudku po obsahovej stránke, pretože by prekročil svoje kompetencie - § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku. Obvinený svoju nespokojnosť s obsahom znaleckých posudkov a ich závermi mal možnosť a aj prezentoval v konaní pred súdmi nižších stupňov, ktoré sa s jeho argumentami primerane a s konečnou platnosťou vysporiadali. V tomto smere dovolací súd nemôže prehodnocovať ich spôsob hodnotenia týchto dôkazov - znaleckých posudkov. Najvyšší súd však môže, v zmysle § 317 ods. 1 písm. g) Trestného

poriadku, posúdiť zákonnosť získania a zákonnosť vykonania znaleckých posudkov.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vztahuje sa na najdôležitejšiu fázu trestného konania - na dokazovanie. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Trestného poriadku), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci. Námietskový „stop stav“ - viď § 371 ods. 4 Trestného poriadku sa týka aj tohto dovolacieho dôvodu v predmetnej veci.

Hoci je najvyšší súd v predmetnej veci limitovaný „stop stavom“ v zmysle § 371 ods. 4 Trestného poriadku aj napriek tomu aspoň stručne poznamenáva, že pri získaní, vypracovaní i vykonaní namietaných znaleckých posudkov boli dodržané všetky ustanovenia Trestného poriadku (§ 142 ods. 1, ods. 3, § 144 ods. 1, § 145, § 150, § 268) ako i ustanovenia zákona o znalcoch a tlmočníkoch č. 382/2004 Z. z. (§ 4, §17).

Preto možno uzavrieť, že znalecké posudky boli získané a vykonané v súlade so zákonom a netrpia chybami, pre ktoré by ich nebolo možné použiť v predmetnej veci ako plnohodnotné dôkazné prostriedky. Otázka rýchlosti ich vypracovania súvisí s ich kvalitou nie so zákonnosťou ich získania, a to je otázka, ktorú nemôže riešiť dovolací súd, ak dovolanie nepodá minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Najvyšší súd ešte poznamenáva, že na všetky ostatné, pre obvineného, sporné otázky dostal vyčerpávajúce odpovede už v uznesení najvyššieho súdu, sp. zn. 4Tdo/79/2020, z 29. septembra 2021 (č. l. 422 - 429) a keďže ako sám uviedol, v tomto dovolaní opakuje to isté čo v skoršom dovolaní, najvyšší súd odkazuje na predchádzajúce rozhodnutie najvyššieho súdu, s ktorého závermi sa stotožnil, aby tak neopakoval to isté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uzatvára, že v predmetnej veci nezistil naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, a preto rozhodol spôsobom, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.